

Els nostres petits ens estan donant una lliçó!

Portaven gairebé sis mesos sense anar a les escoles bressol, tenien ganes de tornar a una rutina, de jugar en nous espais, de descobrir noves propostes. A casa han pogut gaudir dels pares, dels germans, de la família com mai ho havien fet, però la tornada a l'escola ens permet treballar els vincles familiars, la no presència de l'altre i l'estima que això també comporta.

Els pares i mares també s'han adaptat a aquesta nova etapa i amb una mirada positiva cap a l'escola, el discurs, les converses, les frases, les paraules com ara "què bé t'ho passaràs, quina sort venir a l'escola de nens grans, quants amics faràs,..." han estat claus perquè aquest moment tant delicat com és l'entrada a l'escola, a un nou espai de referència, fos un moment agradable.

Sabem que els nens i nenes tenen un gran nivell d'adaptació a les noves situacions, però en aquests moments ens ho han corroborat. Són flexibles, adaptables, ens constaten la gran necessitat que tenim com a éssers humans de relacionar-nos, de compartir amb els altres, de créixer i conviure en grup. I això ens ha de fer pensar i reflexionar que en ocasions la pròpia escola i les famílies amb les nostres vivències, experiències, previsions, neguits i pors... ens anticipen a situacions en les que ells tenen respostes molt més senzilles, naturals i properes. L'adquisició d'hàbits i rutines, objectius prioritaris durant el primer trimestre d'Educació infantil 3, ajuden als infants a guanyar seguretat i a trobar-se en una zona de confort, que els permet manifestar-se lliurement i ser feliços.

Ara més que mai la importància de l'altre, del grup d'iguals aporta una valor i una força que valorem molt més després del

que hem viscut aquests darrers mesos. L'acompanyament emocional esdevé un objectiu clau en aquests moments, comprendre els neguits, acceptar la tristesa, respectar el tempo de cada nen i nena és primordial per el nostre equip docent., tot i que les circumstàncies ens restringeixen les mostres d'afecte més properes... Sabem que un gest, una paraula, una mirada... Tenen una gran força que els petits agraeixen i interpreten perfectament.

Des del **Departament d'Orientació Psicopedagògica** – DOP – acompanyem als equips docents i en especial als tutors en la personalització de l'aprenentatge de tots i cadascun dels nostres alumnes. Acompanyar-los en la construcció de trajectòries individuals d'aprenentatge que els permetin ser ciutadans competents i feliços es el nostre gran objectiu. Durant aquest període d'adaptació a infantil 3 aportem la nostra mirada psicopedagògica dels processos d'ensenyament-aprenentatge amb altres aspectes evolutius, psicològics i socials, que juguen un paper clau en el desenvolupament integral dels nostres alumnes.

Claus per als dies de confinament

El tancament de les escoles i el confinament de les famílies a casa ha generat un gran repte per tots nosaltres, alumnes, família i escoles. Ens trobem davant d'una situació inesperada que comporta preocupació i neguit. Conscients de la importància de l'estat emocional i afectiu dels nostres alumnes com a base dels seus processos d'aprenentatge, creiem oportú fer-vos arribar des de la escola algunes propostes. L'objectiu principal és afavorir el benestar general dels

vostres fills amb la finalitat d'activar els seus recursos propis i la seva capacitat de resiliència davant la situació actual.

També són dies on haurem de fer un esforç per mantenir rutines ja establertes i establir-ne de noves. Dies en que no sempre estarem contents, dies en que estarem cansats de fer el mateix, en que trobarem a faltar a la família i als amics. Dies en que estarem tristos, en que hi haurem de enfrontar-nos a situacions doloroses i inesperades.

Els dies que ens queden per davant poden ser una gran oportunitat per gaudir d'aquelles activitats que habitualment no podem fer, llegir, jugar, mirar pel·lícules, escoltar música, descobrir noves formes de entretenir-nos, gaudir de les estones junts, cuinar plegats, o fins hi tot, en algun moment no fer res.

Amb els més petits, cal marcar algunes estones d'activitat autònoma, on no necessitin la consigna constant de l'adult, així potenciaran la seva creativitat.

Tingueu present els estats emocionals dels vostres fills i vostres; en una situació així fluctuen les emocions i podeu passar per estats molt diferents. Cal tendresa i empatia cap a un mateix i els altres.

A l'hora dels àpats, fer-los junts. No es tracta d'estar junts tot el dia. Sinó de trobar espais compartits de qualitat.

Des del **Departament d'Orientació Psicopedagògica-DOP** hem preparat 3 documents per a facilitar als alumnes i les famílies a passar millor aquest període.

[Acompanyament emocional](#)

[Organització i activitats](#)

Una escola inclusiva, una escola per a tothom

Aquest mes de desembre se celebra el 69è aniversari de la Declaració Universal dels Drets Humans, la qual és precursora de les primeres idees sobre l'escola inclusiva i la universalitat de l'educació per a tothom. A l'article 26 de la Declaració es pot llegir: *"Tota persona té dret a l'educació. L'Educació es dirigirà al desenvolupament ple de la personalitat humana i a reforçar el respecte als drets humans i a les llibertats fonamentals."* Dit d'una altra forma, l'escola inclusiva és una escola per a tothom, siguin quines siguin les seves singularitats educatives, on s'educa per a la vida, és a dir, en la vivència quotidiana dels valors, les actituds i emocions, i no només s'hi treballen els coneixements derivats de les assignatures.

A Catalunya, el model d'escola inclusiva ha estat reforçat recentment amb l'aprovació del **Decret 150/2017, de 17 d'octubre**, que regula l'atenció educativa de l'alumnat dins d'un sistema educatiu inclusiu i que se centra, no només en els alumnes amb necessitats especials, sinó que posa l'èmfasi en la totalitat dels alumnes, ja que tots tenen necessitats educatives diferents. Aquest decret proposa fer-ho amb mesures universals, adaptades i intenses segons el grau de necessitat dels alumnes i un treball en xarxa dels diversos agents que participen en l'educació: des de l'escola i les famílies fins als serveis de salut, justícia o afers socials.

Fer de la inclusió educativa una realitat i portar-la a les

aules ha estat sempre un objectiu a les escoles Garbí Pere Vergés. El nostre model educatiu es basa en entendre l'educació com un dret universal per a tothom, siguin quines siguin les seves necessitats. Aquesta diversitat és un valor intrínsec i essencial de la societat, que l'enriqueix profundament. Per tant, educar en la diversitat és educar en valors com la tolerància, la llibertat i el respecte a la pluralitat; cal, doncs, **personalitzar els recorreguts d'aprenentatge dels nostres alumnes.**

En aquest sentit, el mestre Pere Vergés, pedagog del moviment de l'Escola Nova, director de l'Escola del Mar i fundador de les nostres Escoles Garbí Pere Vergés, considerava que *“l'escola ha de proporcionar un ambient on [la persona] es pugui desenvolupar espontàniament i en un pla d'iniciativa i així descobrir la seva manera de ser, i amb el temps, per encarrilar les seves aptituds i manifestacions afectives específicament i particularment en el futur”*. Així, es defineixen els tres eixos que agrupen les finalitats educatives del nostre projecte pedagògic: pensar, sentir i estimar. **En un entorn inclusiu i divers com el nostre, l'escola és per a tothom i tots els alumnes es desenvolupen de forma integral, capaços de pensar, sentir i estimar, com a futurs ciutadans del món amb els seus drets, deures i responsabilitats envers ells mateixos i la comunitat. I es per això que a la nostra Ciutat-Escola els alumnes desenvolupen càrrecs dins de l'organització de l'escola i participen en la vida democràtica** a través dels òrgans de govern, tot fomentant el treball en equip i oferint-los una gran diversitat d'activitats que tenen en compte els seus interessos i capacitats. També l'aprenentatge-servei és una de les pràctiques educatives inclusives que es desenvolupen a les nostres escoles. Es tracta de combinar l'experiència educativa amb la participació en un servei que cobreix alguna necessitat real de la comunitat. Això permet assignar a cada alumne un paper protagonista, on cadascú aporta el seu bagatge de competències i destreses i se sent part de la comunitat

social.

La comunitat educativa ha d'avaluar i replantejar les pràctiques docents per garantir una educació inclusiva i de qualitat.

En la revisió del nostre projecte pedagògic, que rep el nom Nausica, s'ha donat pas a l'aprenentatge per projectes. **L'aprenentatge per projectes permet flexibilitzar el currículum, contextualitzar competències i habilitats i atorgar a l'alumne un rol actiu en el seu procés d'aprenentatge.** L'heterogeneïtat dels grups, al mateix temps, constitueix l'escenari ideal per treballar els valors socials i generar espais on els alumnes puguin participar i sentir-se part del grup des de la seva singularitat. L'aprenentatge per projectes permet abordar la vida com a objecte d'estudi. Aquesta és complexa, i per tant, els reptes que ens proposa s'han d'abordar necessàriament des d'un vessant, com a mínim, interdisciplinari. És així com l'equip docent també es veu involucrat en un treball grupal ja que els projectes requereixen la participació de tots els professors i de l'equip d'orientació psicopedagògica per fer una anàlisi constant de les pràctiques docents. Segons una reflexió de l'expert en educació inclusiva, **Melvin Ainscow**, sobre bones pràctiques educatives inclusives, la pràctica educativa per projectes ajuda a crear una cultura escolar inclusiva ja que en el moment de dissenyar els projectes es té en compte la totalitat i la diversitat dels alumnes. Així, el treball per projectes facilita la participació activa en totes fases del procés d'aprenentatge.

Amb la revisió propiciada per Nausica també s'ha introduït el model de dos mestres a l'aula durant els moments de treball específic, que Ainscow considera com una de les mesures de personalització i atenció a la diversitat més eficaç. Disposar de dos professors dins de l'aula pot garantir un major suport als alumnes sense tenir la necessitat de crear grups de millora externs. De fet, Ainscow suggereix que hi ha poca

evidència científica sobre l'efectivitat dels grups de millora amb alumnes de capacitats homogènies fora d'aula i considera que aquesta pràctica podria segregar els alumnes, fomentar el seu etiquetatge i excloure'ls del grup.

Així doncs, a les nostres escoles es treballa de forma activa la inclusió, construint una comunitat educativa que s'apropa, s'acomoda i s'adapta a les necessitats educatives de tots els alumnes, respectant-ne les diferències i potenciant les seves capacitats. Les paraules del mestre Pere Vergés mostren com la vocació d'escola inclusiva, tot focalitzant la seva mirada en la personalització, ha estat present des dels inicis del seu projecte pedagògic a l'Escola del Mar i, que actualment, continuem construint diàriament a les Escoles Garbí Pere Vergés: *“L'home que és mestre, perquè estima aquestes ànimes, pures i fines, de criatura, les agafarà d'una a una, i cada una la veurà com una ànima diferent de les ànimes de les altres i no com un ramat d'escolars que cal instruir”.*

IV Jornada tècnica de prevenció i d'atenció a adolescents en risc

El passat 19 d'octubre, l'Escola Garbí Pere Vergés va assistir a la IV Jornada tècnica de prevenció i d'atenció a adolescents en risc que organitzava la Fundació Privada Portal conjuntament amb Amalgama-7, dues organitzacions que donen suport a nois i noies amb pluripatologia en salut mental.

La jornada va tenir com a títol “L'adopció: factor de protecció o factors de risc? 18 anys després!” amb l'objectiu de reflexionar, a través d'una mirada transversal i

interdisciplinària, sobre com els més de 16.000 nens adoptats a Catalunya estan vivint o viuran la seva adolescència.

Les deu idees clau que els diversos professionals del món de la salut i l'educació van exposar al llarg de la jornada es poden resumir en:

1. L'adopció en si mateixa no és un factor de risc, sinó un factor de protecció.
2. Els factors de risc de l'adopció es refereixen a vulnerabilitats ambientals i psicològiques.
3. Un factor de risc específic de l'adopció és l'abandonament i/o el maltractament que els nens i adolescents havien viscut i que els podria generar dificultats en la capacitat de crear vincle, tenir una sensació de pertinença limitada o baixa autoestima.
4. L'estructura cerebral té plasticitat, sobretot els primers tres anys de vida. En un context d'abandonament i poca estimulació, el procés de desenvolupament del cervell es pot veure modificat, incrementant el risc de trastorns del neurodesenvolupament.
5. Segons estudis científics d'Amalgama-7, els nens i adolescents adoptats presenten una major prevalença de trastorns mentals vinculats al control d'impulsos i la desestructuració de la personalitat i més risc d'una psicopatologia més greu que entre els adolescents no adoptats.
6. És necessària una atenció integral dels nens i adolescents adoptats, amb intervencions biopsicosocials, on els professionals treballin en xarxa i de forma interdisciplinària.
7. En el context escolar és important fer un seguiment proper dels alumnes adoptats, ja que poden presentar dificultats emocionals afegides (pors, ansietats).
8. A l'escola és important detectar els primers senyals d'alerta, els quals poden estar més presents sobretot en el pas de Primària a Secundària. Durant aquesta

transició, l'alumne adoptat pot tenir sensació de pèrdua de sentiment de pertinença amb el grup d'iguals.

9. Segons estudis científics, un 54% dels adolescents adoptats estan exposats al bullying a causa de l'estigma social de l'adopció.
10. En general, l'escola ha de conèixer l'alumne adoptat i detectar quines són les seves necessitats individuals per poder acompanyar-los durant el procés de creixement acadèmic i emocional.